

TED ANKARA KOLEJİ VAKFI ÖZEL LİSESİ
TÜRKÇE A DERSİ UZUN TEZİ

YOZLAŞMIŞ DEVLET, YOZLAŞMIŞ MİLLET

Danışman öğretmen: Abdullah ŞAHİN

Öğrencinin adı: İpek

Öğrencinin soyadı: AKŞİN

IB Numarası: D1129-0109

Sözcük sayısı: 3734

Araştırma sorusu: Tahsin Yücel' in Golyan Devrimi adlı yapıtında toplumsal yozlaşma nasıl işlenmiştir?

ÖZ (ABSTRACT)

Bireyler, yaptıkları seçimler ve kararları sonucunda çevrelerindeki insanları olumlu ya da olumsuz şekilde etkilerler. Bu etkileşim toplumun her kesiminde ve sınıfında görülmektedir. Bireylerin ve kurumların kendi çıkarları ve iyilikleri için yaptıkları seçimler ise büyüyerek toplum içinde yozlaşmışlığı ortaya çıkarmaktadır. Tahsin Yücel'in Golyan Devrimi adlı yapıtında da yeni kurulan Hayristan Devleti'nin çağdaşlaşma ve öteki toplumların seviyesine ulaşma çabası içerisinde yozlaşmışlığa nasıl sürüklendikleri anlatılmaktadır. Yapıtta yozlaşma “basın, yazın, yönetim ve toplum” gibi sınıflardan kişiler üzerinden aktarılmıştır. Bu sayede yozlaşmanın bir kesimle sınırlı kalmadığı ve toplumun her yerine yayıldığı gösterilmiştir. Uluslar arası Bakalorya Programı Türkçe A dersi kapsamında hazırladığım bu uzun tezde Tahsin Yücel'in Golyan Devrimi adlı yapıtında toplumsal yozlaşmanın nasıl işlendiğini değerlendirdim. Çalışmam sırasında daha anlaşılır olması için tezimi toplumsal kesimleri kullanarak sınıflandırdım. Çalışmamın sonucunda Hayristan devletinde sadece yönetimin değil, insanların günlük hayat ilişkilerinin ve toplumsal değerlerinin de yozlaştığını vurguladım. Değerlendirmelerimin oluşmasında yazarın bu yapıtta anlatım tekniği olarak tercih ettiği ironiler, tekrarlar (leitmotive), aşırılıklar önemli bir yer tutmaktadır.

Sözcük sayısı: 156

İÇİNDEKİLER

Giriş

A) Basın ve Yazın'ın Yozlaşması

a) Gazeteciler

b) Yazarlar

B) Yönetimin Yozlaşması

a) Başkanlar

b) Kabine Üyeleri ve Bürokratlar

C) Toplumsal İlişkilerde Yozlaşma

Sonuç

Kaynakça

Giriş

Tahsin Yücel'in Golyan Devrimi adlı yapıtı Hayristan Cumhuriyeti adında bir ülkede geçen 14 farklı öyküden oluşmaktadır. Bu öykülerin her birinde toplumun farklı kesimlerinden figürler ortaya çıkmaktadır. Bununla beraber yapıtın değişik yerlerinde aynı karakterlerle tekrar karşılaşılması yapıtta anlatım bütünlüğünün oluşmasını sağlamıştır. Hayristan Cumhuriyeti hakkında sadece Ortadoğu'da olduğu ve neredeyse halkın tamamının müslüman olduğu belirtilmektedir. Hayristan Cumhuriyeti, kendisini sömürmek üzere topraklarında bulunan Batılı güçlerden yakın zamanda kurtulmuş ve bunun izlerini çağdaşlaşma ile yok etme hedefini taşıyan bir ülkedir.

Bu ülke her ne kadar çağdaşlaşmaya çalışır gibi gözükse de aslında gün geçtikçe ve öyküler ilerledikçe durum kötüye gitmektedir. Toplum genel olarak her işte bir hayır vardır ilkesini kabullenmiştir. Yaşanan ilginç olaylara alıştıklarını ve yaşanabilecek her türlü olayı kabullendikleri görülmektedir. Bu durum da ülkenin adının hayret, hayır gibi kelimelerden türemiş olabileceğini göstermektedir.

Ülkenin gittikçe kötü duruma düşmesinin temel nedeni yozlaşmışlık olarak gözükmektedir. Yozlaşma herhangi bir kavramın gerçek özelliklerinden uzaklaştırılması ya da uzaklaşması olarak ele alınabilmektedir. Bunların yanı sıra yozlaşma bozulma olarak ifade edilebilmektedir. Bu durumda yozlaşma kaynakların özel çıkarlara yönelik olarak suiistimal edilmesi ve toplumun ahlaki değerlerinin sapsması şeklinde yorumlanabilmektedir. Yozlaşma kavramı kültürel, politik, yönetim gibi birtakım alt başlıklarda toplanmaktadır. Hayristan'da da devletin her köşesinde yozlaşmanın örnekleri bulunmaktadır. Golyan Devrimi adlı yapıtta yozlaşma kavramı öyküler aracılığıyla işlenmiştir.

Yozlaşmanın öyküler içerisinde işlenmesinde anlatım teknikleri önemli bir yer tutmaktadır. Kullanılan yöntemlerin başında gelenler leitmotive ve ironidir. Tekrarlar sayesinde yozlaşmışlığın toplum hayatına ne kadar etki ettiği ve büyük yer tuttuğu aktarılmıştır. İroniler ise yaşananların yanlışlığını yansıtmakta kullanılmaktadır. Bunların yanı sıra öykülerde sık sık aşırılıklarla ve abartılı durumlarla karşılaşmaktadır. Aşırılıkların kullanılması, okuyucunun yozlaşmayı daha rahat fark edebilmesi ve değerlendirmesi açısından önemlidir. Abartıların kullanılmasının bir başka yararı ise toplumun gerçeklik algısının nasıl değiştiğini ve toplum yaşantısının nasıl bozulduğunu aktarmasıdır. Kitaptaki bütün öykülerde bu tekniklere rastlanmakta ve bu sayede yozlaşma okuyucuya daha belirgin ve etkili şekilde yansıtılmaktadır.

A) Basın ve Yazın'ın Yozlaşması

Hangi ülkede yaşanırsa yaşansın, yazılı kaynaklar insanları bilgilendirmek açısından önemli bir yer tutmaktadır. Basın, insanların yeni şeyler öğrenmesine ve farklı bakış açıları kazanmalarına olanak sağlamaktadır. Aynı zamanda insanların üzerinde kontrol sağlamak ve insanları yönetmek gibi amaçlarla da kullanılabilir. Bu yüzden tarihin değişik zamanlarında basın organları bir şekilde amaçlarından sapmış veya buna mecbur bırakılmışlardır. Golyan Devrimi adlı yapıtta basın-yayına yer verilmiş amacı, toplumla kurulan bu önemli iletişim yolunun yozlaşmasını gazeteciler ve yazarlar üzerinden göstermeye çalışmaktadır.

a)Gazeteciler

Golyan Devrimi adlı yapıtta karşımıza çıkan kişilerden bazıları gazeteciler ve basın mensuplarıdır. Gazetecilerle karşılaşılacak ilk öykü ise “Tarih ile Talih’tir”. Bu öykü Hayristan’ın bağımsızlık mücadelesini verdiği zamanı anlatmaktadır. Harun Elmansur, İngilizlerin sağladıkları olanaklar sayesinde Oxford Üniversitesi’nde eğitim görmüş ve köşe yazarlığını seçmiştir. Gazete yazılarına Hayristan’ın bağımsızlık mücadelesine hazırlandığı yıllarda başlamış olması ve İngilizlerin yardımıyla yazarlığa başlaması nedeniyle yazılarında İngiltere-Hayristan ilişkisinin önemini vurgulamaktadır. ***Uygurlukların en gelişmişine sırt çevirip yalnızlığı ve ıkkelliği seçmenin ülkeye ve yurttışa karşı bir tutum olduğunu(sf 14)***. Öykünün bu kısmından sonra Harun Elmansur’un gazeteciliğın yozlaşmasını yansıttığı görülmektedir. Elhalas ve ünlü direniş örgütünün ülkeyi ele geçirmesinden sonra Harun Elmansur’un ülkeler arası dostluk fikrinden vazgeçtiği görülmektedir. ***Bu büyük utkunun tarihin getirdiği ve tarih gibi görkemli, tarih gibi kaçınılmaz bir sonuç olduğunu kendisinin de bu tarihsel sonucu yazılarında kaç yıldır üstüne basa basa ve altını çizerek belirttiğini kesinliyor, biz bu sömürü düzeninin böyle sürüp gitmeyeceğini yazılarımızda en az yüz kez vurgulamıştık(sf 17)***. Harun Elmansur değişimin ve yenilenmenin kaçınılmaz olduğunu ortaya koymaktadır. Elhalas’ın tahtan indirilmesinden sonra yazılarını Elnebi’yi savunarak ve onu överek devam ettirmesi onun başkan değişimlerini ne kadar normal karşıladığını yansıtmaktadır. Hayristan halkının da alıştığı üzere yönetimdeki istikrar fazla uzun sürmemiş, Elnebi’nin yerine profesör Cabir Elcabir gelmiştir. Harun Elmansurun bu durumla ilgili yayımladığı yazısı ise öncekilerden pek bir farklılık göstermemiştir. ***Biz bu Elbeşir yönetiminin çok çabuk çökeceğini bu köşede en az otuz kere yinelemiştik(sf 25)***. Gazetecilik yaptığı süreçte Harun Elmansur’un birden fazla başkan dönemini gördüğü ve her seferinde tutumunu başkana göre ayarladığı görülmektedir. Bu tutumun ise gazeteciliğın en önemli ilkesi olan nesnellik ile çeliştiği görülmektedir.

Öyküde görülen önemli noktalardan biri, başa gelen başkan ülkeyi ne kadar kötü yönetirse Harun Elmansur’un övgü yazılarının o derecede coşkulu olmasıdır. Harun

Elmansur'un asıl yapması gerekenin yazılarıyla halkı bilgilendirmek olmasına rağmen onun yaptığına sadece yönetenin yanında olmak olduğu görülmektedir. Gazeteciliğin nesnellik gerektiren bir iş olması yüzünden bu davranışının yanlışlığı ortaya çıkmaktadır. Yazılarında başkana göre taraf tutması, figürün yazılarının nesnellliğini kaybettiğini ve öznelliğe döndüğünü göstermektedir. Harun Elmansur aracılığıyla eleştirilmek istenen kişiler, iktidarda kim varsa onu desteklemeye başlayan ve anında söylemlerini inkâr etmeye hazır kişilerdir. Öyküde tekrarların çok fazla kullanıldığı görülmektedir. Harun Elmansur her başkan değişiminden sonra yazılarında bu değişimi öngördüğünü vurgulamaktadır. Bu durumu tekrar etmesi kendini güvence altına aldığını ve günü kurtarmayı amaçladığını göstermektedir. Aynı zamanda öyküde anlatılan durumların normal şartlarda görülmesi pek mümkün değildir ve bu yüzden aşırılık barındırdıkları görülmektedir. Aşırılığın yoğun olarak kullanılması, yozlaşmışlığın aslında ne kadar yayılmış ve toplumun içine girmiş olduğunu yansıtmakta önemli yer tutmaktadır. Harun Elmansur'un tutumuna itiraz eden ve ona karşı çıkmak isteyen kişi sayısının da çok az olduğunun belirtilmesi, halkın yozlaşmışlığa alıştığını ve gerçeklik algılarının bu yönde değiştiğini göstermektedir. Öyküde bunların yanı sıra ironiler bulunduğu görülmektedir. Yazar kitabının başında Hayristan'ın kendi ülkesine hiç benzemediğini açıklamaktadır. Buna rağmen ilk öykünün başlangıcında gazeteciyi kendi ülkesindekilerle kıyaslayarak başlamaktadır. İki ülkenin birbirine benzemediğini düşündüğü varsayıldığında, bu karşılaştırmanın gereksiz olduğu görülmektedir. Bu durumda yaptığı karşılaştırmalar, Hayristan'ın durumunda olan ülkeler olduğunu ve yozlaşmanın sadece bu ülkeye özgü olmadığı, aynı zamanda evrensel bir durum olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Öykünün devamında ironi başka bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Harun Elmansur değişimin tarihin ve zamanın getirdiği bir gereklilik olduğunu savunmakta ve kendisinin buna sadece uyum sağladığını ifade etmektedir. Buna rağmen aslında davranışlarında değişiklik olmadığı görülmektedir. Her başkana övgü yazıları yazarak ve onu desteklediğini söyleyerek yanında yer almaya çalışmaktadır. Bu durum ise değişimi değil, kendisinin bunu inkâr etmesine rağmen aynı sözleri sürekli tekrar ettiğini göstermektedir.

b) Yazarlar

Yapıtta yer alan bir sonraki öykü “Dönüştürücü” öyküsüdür. Bu öyküde kendilerine “doğada hiçbir şey yaratılmaz, hiçbir şey de yok olmaz, her şey dönüşür” ilkesini benimsemiş yazarlardan bahsedilmektedir. Karakterler ise bu yaratılamazlığı farklı yorumlayarak özgünlükle ilişkilendirmişlerdir. Onlara göre hiçbir şey yaratılamayacağına göre ortada özgün bir eser bulunma imkânı yoktur. Bu durumda başka yazarların ortaya çıkardıkları eserleri kendi toplumlarına bir şekilde uyarlamayla sunma hakkına sahip olduklarını düşünmektedirler. Öyküde bahsedilen uyarılama ise yapıtın bire bir basılıp sadece kişi adlarının değiştirilmesinden ibarettir. Kitaplardaki bu yozlaşmışlığın ortaya çıkmasında gazetelerin büyük yeri bulunmaktadır. Gazetelerin de doğruları yeterince yansıtmamaları bu sorunlara sebep olmaktadır. *Nasıl olsa, bu ülkenin okuryazarları fazla roman okumuyor, ne türden olurlarsa olsunlar tüm yazın olaylarına günlük gazetelere yansydıkları ve güncel olaylarla ilişkilendirildikleri oranda ilgi duyuyorlardı.(sf 167)* Yapıtta geçen yazarlardan

birisi Faruk Elmükrim'dir. Yazarın tanınmasının nedeni ise binlerce sayfadan oluşan dev bir romanı altı yüz elli sayfalık bir yapıta dönüştürmesi ve bunu yaparken kişileri ve yerleri Hayristan toplumuna uygun bir hale getirmesidir. Başka ülkelerde bu durum hırsızlık olarak değerlendirilirken Hayristan da ise alkışlarla karşılanmaktadır. ***Ancak Hayristandı burası, Elkerim Kardeşleri çalıntı diye niteleyip yerden yere vurmak şöyle dursun öve öve bitiremiyor, nerdeyse göklere çıkarıyordu(sf 168)***. Faruk Elmükrim ise bu başarısının sırrını tek yapıttan yola çıkmak ve onu dönüştürmek olarak açıklamaktadır. Ona göre dönüşüm vadiyi tepeye, zambağı leylağa çevirmektir. Dönüşüm adı verdiği bu şekli kullanırken ise hiçbir utanç duymamakta ve bunun tamamen normal bir süreç olduğunu düşünmektedir. Faruk Elmükrim'in savunma konuşmalarında belirttiği şey ülkelerinin bağımsızlıktan beri amaçladıkları çağdaşlaşmaya bir türlü ulaşamamasıdır. Bunun nedenini eleştiren ve ortaya aykırı görüşler atan kişiler olarak saptamaktadır. ***Bu ulus on sekizinci yüzyıldan beri batılı olmaya çalışmakta başarılı olamıyorsa... Her şeyini olduğu gibi almaya karşı çıkanlar yüzünden(sf 173)*** Toplumun bu anlayışına ve yazara karşı tutumuna karşı çıkmak isteyen ve itiraz edenler olmuştur fakat hep bir şekilde susturulmuşlardır.

Görüldüğü üzere Faruk Elmükrim hem yazılarını dönüştürmek adı altında başka yapıtlardan almakta, aynı zamanda da kendisini eleştirenleri çağın gerisinde kalmakla suçlamaktadır. Suçunu kabullenmemekle beraber bu davranışının ne kadar doğru olduğunu her fırsatta dile getirmektedir. Bu durum da toplum içerisinde yazarlığın nasıl anlam değişikliğine uğradığını yansıtmaktadır. Öyküde aynı zamanda toplum içindeki gerçeklik algısının değişimi vurgulanmaktadır. Bir yapıtı aynen almanın emek hırsızlığı sayılması gerekirken, Hayristan Cumhuriyeti'nde övgülere neden olduğu görülmektedir. Ülkede görülen sorunların başka bir nedeni ise toplumun uç noktalarda yaşaması ve önemsiz olaylara fazla değer verilmesidir. Ekonomik sorunların başı çektiği ülkede, gündemin sürekli alıntı tartışmalarından ve kavgalardan oluştuğu anlatılmaktadır. Halkın durumlarını değerlendirmek yerine tartışmalarını sürdürmesi, sıkıntıların gittikçe büyümesine neden olmaktadır. Öyküde ayrıca tekrar unsurunun ülke üzerindeki etkisi anlatılmaktadır. Yazarların farklı fikirlerle ve düşündürme yoluyla halkın gelişimine katkı sağlaması gerekirken yazıların sadece alıntı üzerinden oluşması, insanların bir fikre saplanıp kalmalarına sebep olmaktadır. Değişik fikirlerin dile getirilebilmesi, bir ülkenin gelişimini olumlu yönde etkilemektedir. Bunun yanı sıra farklı düşüncelerin ortaya çıkması sorunların daha rahat anlaşılmasına ve çözüm bulunmasına imkân sağlamaktadır. İnsanların hayata bakış açıları ve düşünme yöntemleri çevrelerinden etkilenerek oluşmaktadır. Yazarların ortaya attıkları fikirlerle bu gelişime katkı sağlamaları gerekirken, Hayristan Cumhuriyeti'nde bu durum yapılan tekrarlar yüzünden mümkün olmamıştır. Toplumun tek bir konuya saplanıp kalması ve farklı düşünceler üretmeyi bırakması, ülkenin çöküşünü hazırlamıştır.

II. Yönetimin Yozlaşması

Hayristan Cumhuriyeti'nde yozlaşmışlığın tek örneğini basın mensupları ve yazarlar oluşturmamaktadır. Onların yanı sıra Hayristan yöneticilerinin de yozlaşmışlıktan paylarını aldıkları görülmektedir. Yapıttaki öykülerde birçok başkandan söz edilmektedir. Değişik şekillerde ortaya çıkmalarına rağmen her biri bir şekilde görevlerini kötüye kullanmış veya halkına zarar vermiştir. Başkanların başa gelişleri de dönemler değiştikçe farklılaşmıştır. Kimisi sözde demokratik seçimlerle kimisi de darbe yoluyla yönetimi ele geçirmiştir. Her ne kadar görevde kaldıkları sürece farklı farklı şeyler denemiş olsalar da sonuç çoğunlukla olumsuz olmuştur.

III. a) Başkanlar

Hayristan Cumhuriyeti'nin yönetimine bakıldığı zaman çok fazla başkan değişimi yaşandığı görülmektedir. Bu durum da yönetimin istikrarsızlığından ve yöneticilerin görevlerini tam olarak yerlerine getirememelerinden kaynaklanmaktadır. Köşe yazarı Harun Elmansur'un yazıları boyunca en az üç başkanın ülkenin başına geçmiş olması buna örnek teşkil etmektedir. Yapıtta farklı öykülerde ilk başkan ve bağımsızlığı ülkeye getiren Elhalas'tan futbol direktörlüğünden başkanlığa geçen Ahmet Elahmedi'ye kadar bütün başkanların yönetim şekillerinden söz edilmektedir. Bunların arasında adam kayırmadan yolsuzluğa kadar her şey bulunmaktadır. Kitaptaki ikinci öykü olan "Kadınlar ve Başkanlar" adlı öyküde de ilk başkan Elhalas'tan bahsedilmektedir. Elhalas halkın gözünde kendini bağımsızlığa ve millete adanmış bir insan olarak canlanmaktadır. Öyküde Elhalas kadın düşkünü olarak tasvir edilmiştir. Kadın düşkünlüğü, öykünün devamında kendisine yabancı uyruklu (İngiliz) bir kadın bulmasına neden olmuştur. ***Yatağına her girişinde tüm İngiliz ulusundan Hayristan halkına bunca yıldır çektirdiklerinin acısını çıkarmış olacaktı.(sf 28)*** Yaptığı bu açıklamaya göre kendi zevki uğruna yaptığı bir davranışı ulusa mal etmeye çalıştığı görülmektedir. ***Yalnızca kadın düşkünlüğünden değil, ulusal bir zorunluluktan da kaynaklanmaktaydı bu isteği.(sf 30)*** Öykünün ilerleyen bölümlerinde de bu tavrını sürdürmektedir. Top modelin yanına her gidişinde bunun bir öç alma olduğunu kendi kendine yinelemektedir.

Halkın yeni bağımsızlığa kavuştuğu düşünüldüğünde başkanın bu öç almadan daha önemli sorunları olduğu görülmektedir. Bu sorunlara örnek olarak devlet düzenlemelerindeki eksiklikler verilebilmektedir. Ekonomik ve yönetsel düzenlemeler olmadığı için toplum yapısında bozulmalar ortaya çıkmaktadır. Hayristan'ın ekonomik olarak sıkıntıda olduğu belirtilmektedir. Elhalas ise ekonomik sorunlara çözüm aramak yerine araya büyükelçileri sokarak devletin parasını kendine eş arayarak harcamaktadır. Aynı zamanda büyükelçilerin,

asıl işleri olan devletlerarası ilişkileri düzenlemek yerine başkanın işlerini yaptıkları görülmektedir. Bu durum ise yönetimde bulunan insanların işlerinin nasıl yozlaştığını göstermektedir. Öyküde aynı zamanda toplumdaki yozlaşma da anlatılmaktadır. Bu yozlaşmanın nedeni de kavramların ve toplumun değerlerinin değişmesidir. ***Evet Hayristan'da hemen herkes hemen her zaman namustan söz edip dururdu ya namus kişilerin yapılarına, güçlerine ve yönelimlerine göre değişen bir kavramdı.(sf 37)*** Hayristan'da zamanla beraber değerlerin anlamlarını yitirdikleri ve başkanların görevlerini suistimal ettikleri görülmektedir.

Yapıtta bahsedilen başkanlardan bir diğeri de Cambridge'de ekonomi masterı yapmasıyla ünlenmiş olan Cabir Elcabir'dir. Cabir Elcabir, "Nature ve Culture" adlı öyküde karşımıza çıkmaktadır. Aynı zamanda Hayristan'ın başına seçimle gelmiş ilk başkan olma özelliğini taşımaktadır. Asıl özelliği ise sürekli olarak "nature ve culture" kelimeleri ve onlardan oluşturduğu misyonu hakkında konuşmasıdır. Yaptığı konuşmalarının çoğunu ise bu misyonunu açıklamaya ayırmaktadır. ***Ona göre uluslar ülkelerinde doğanın payını azaltıp ekinin payını çoğalttıkları, daha açık bir deyişle boş alanları evlere, fabrikalarla doldurdıkları,...taşları oldukları yerde bırakmayıp konut ve yol yapımında kullandıkları toprağın derinliklerinden zenginlikleri çıkarıp halkın yararına kullandıkları ölçüde ilerlerlerdi.(sf 76)*** Nature ve culture kavramları o kadar çok dile getirilmiştir ki halkın kendi dilinde kullandığı ve bunların karşılığı olan ekin ve doğa kavramları nerdeyse yok olma seviyesine gelmiştir. İlkokul çocuklarından büyüklere kadar herkes işlerini bırakıp neyin culture neyin nature kavramına gireceğini tartışmaya başlamışlardır.

Hayristan Cumhuriyeti'nde son zamanlarda her şey pahalılaşmış ve insanlarda para kalmamıştır. Cambridge'de ekonomi masterı yapmış başkan bu durumu çözümlenmenin yolunu karşılıksız para basmak olarak ortaya koymuştur. Bir devletin zaten ekonomisi kötü durumdayken bir de üstüne karşılıksız olarak para basması ekonomisinin tamamen çökmesine neden olabilmektedir. Ekonomi dalında uzmanlaşmış bir insanın hele de bu kişi bir ülkenin başkanıysa bunu bilmesi ve önlem alması gerekmektedir. Bu durum hem yönetime gelen insanların değerlendirmelerinin ne kadar yanlış olduğunu hem de eğitimin yetersizliğini yansıtmaktadır. Aynı zamanda bu durum yapıttaki bir başka ironi olarak ortaya çıkmaktadır. Yaşananlar sonucunda zarar gören taraf yeniden Hayristan halkı olmuştur ve Hayristan parasının değeri nerdeyse sıfır seviyesine kadar inmiştir. Öyküde başkan Cabir Elcabir'in aldığı yanlış kararlar aşırılıklar kullanılarak anlatılmıştır. Başkanın doğa ile ilgili tutumu ile birlikte insanların değer yargılarının da değiştiği görülmektedir. İnsanların doğaya saygısının kalmadığı ve onu değersiz olarak görmeye başladıkları söylenmektedir. Aşırılığın başka bir işlevi ise başkanın toplum sorunlarından ne kadar habersiz olduğunu anlatmasıdır. Cabir Elcabir doğanın payını azaltmaya çalıştığı sırada her gün onlarca kişi ekonomik sorunlardan hayatını kaybetmektedir. Başkanın bu durum karşısında önlem almaması, ülkenin sürekli olarak kötüye gitmesine yol açmaktadır.

Yapıtta başkanlara ayrılan öykülerden bir tanesi de "Yeni Düzen'dir". Bu öyküde başkan Elzuhuri'nin yönetimi eline geçirmesinden sonra yaşanan süreç anlatılmaktadır. Başkan Elzuhuri saray gezintisinden sonra ülkeyi dolaşım sorunları öğrenmek gibi daha önceki

başkanların pek denemedikleri bir yaklaşım ortaya koymuştur. Ne yazık ki karşılaştığı manzara yeni başa geçmiş bir başkan için pek iç açıcı olamamakla beraber toplumun ne kadar kötü durumda olduğunu da yansıtmaktadır. Ülkenin bu duruma gelmesinde başkan kadar toplumun da biraz sorumlu olduğunu yadsımamak gerekmektedir. ***Hayristan parasının değerinin sıfıra yaklaşmış olmasını ve yeterli araç ve gereç yokluğunu gösterdiler. Hiç kimse yolsuzluktan, el altından karaborsaya aktarılan ürünlerden söz etmedi.(sf 96)*** Bu yaşanan olayların üzerine bir de Hayristan'ın başka ülkelere borcunun olduğunun açığa çıkması Elzuhuri'yi iyice zor durumda bırakmıştır. Yardımcıları bu konunun çözümü olarak 150 yıllık ortak tarihleri olan İngiltere'den borç alma fikrini ortaya koymuşlardır. Ülkenin yönetiminde çalışan insanların bu yardımların karşılıksız yapılacağını düşünmüş olmaları da diplomatik ilişkiler hakkında bilgilerinin yetersiz olduğunu göstermektedir.

Yöneticilerin, borç alınması durumunda ülkenin kazançlı çıkacağını ve çağdaşlaşmış olacaklarını iddia etmeleri ironik bir durumdur. Çağdaşlaşmanın bağımsızlıktan geçtiği düşünüldüğünde ülkede bu inancın oluşması garip bir durumdur. Bunun en temel nedeni ise alınan borç yüzünden ülke dışa bağımlı hale gelecek, bu da çağdaşlaşmanın önündeki en büyük engel olan bağımlılığı beraberinde getirecektir. Borcun koşulu olarak verilen topraklar da eşitlikten son derece uzak bir şekilde paylaştırılırken başkan Elzuhuri bu durum karşısında en ufak bir yorum bile yapmamaktadır. Öykü sayesinde aynı zamanda yabancı hayranlığının ne kadar abartıldığı anlatılmaktadır. Kullanılan aşırı iyimser cümleler ve sürekli olarak yabancıların övülmesi, bu durumu anlatmak açısından önemli yer tutmaktadır. Aynı zamanda öyküde toplumun yozlaşması ve düzenlemelerin eksikliği bir kez daha vurgulanmaktadır. Halkın yolsuzlukların farkında olmasına rağmen herhangi bir tepkide bulunmaması, haklarını aramaktan vazgeçtiklerini ve durumu kabullendiklerini göstermektedir. El altından karaborsaya mal aktarmaları, ülkenin kötüye giden şartları içerisinde onlara bir çıkış kapısı olarak gözükmektedir. Ayrıca ekonominin kötüye gitmesine rağmen önlem alınmaması, devletin düzeni sağlamak konusunda ne kadar başarısız olduğunu yansıtmaktadır.

Başkanların anlatıldığı öykülerin sonuncusu yapıta da adını veren Golyan Devrimi'dir. Bu öyküde beyinlerinin bir kısmı alınmış golyan balıklarıyla ilgili bir deney anlatılmaktadır. Deneyin anlatılmasından sonra Hayristan toplumunun balıklara ne kadar benzediği ortaya çıkmaktadır. Deneyden yola çıkarak toplumun aslında ne kadar boş insanların peşinden sürüklenebileceği ve bunun farkına varılamayabileceği ifade edilmektedir. Öyküde geçen başkanın adı Ahmet Elahmedi'dir. ***Şöyle bir bakılınca, evde kalmış kızına koca arayan kasabalı bir kadında ülküsel bir damat adayı izlenimi uyandırabilirdi.(sf 243)*** İfade edilen görüntüsüne rağmen Ahmet Elahmedi başkan olmayı başarabilmiştir. Ülke gezintisi sırasında sorunlarla ilgileniyor gibi gözükmesine rağmen aslında sorunlarla pek umurunda olmadığı anlatılmaktadır. ***Birtakım yurttaşlar yanına yaklaşip yönetimin kusurlarından ya da uğradıkları haksızlıklardan yakınmaya kalkınca da teknik direktör kimliği depresiverdi hemen, adamı ya da kadını bir temiz azarlayarak uzaklaştırdı yanından.(247)*** Başkanın görevini halkının sıkıntılarını gidermek olmasına rağmen Ahmet Elahmedi bu sorunları görmezden gelmeyi tercih etmiştir. Devletin ekonomik sıkıntılarının bir türlü giderilemediği bu dönemde başkanın yardımcıları da çözüm aramak yerine kendilerini kurtarmaya çalışmaktadırlar. Bu amaçlarını gerçekleştirmek için başkanı özelleştirme konusunda ikna

etmeye uğraşmaktadırlar. Özelleştirmelerin büyük oranlarda olmasının ülkeye zarar vereceğini bilmesine rağmen kendini ve yakınlarını refaha erdirmek için Ahmet Elahmedi bu öneriyi kabul etmiştir. ***Hayristan topraklarında benim koltuğumdan başka her şeyin özelleştirildiğini yazıyordu.(sf 248)*** demesiyle aslında gerçeklerin farkında olduğu fakat yine de özelleştirmeleri kabul ettiği anlaşılmaktadır. Başkanın aynı zamanda kendini aklamak için yasaları da kullandığı belirtilmektedir. ***Hiçbir yasa sürekli değildi, koşullar gerektirdikçe yasalarda değişiklikler yapılır ya da yeni yasalar çıkarılırdı.(sf 251)***

Bu öykü sayesinde Hayristan Cumhuriyeti'nin başına her türlü insanın başkan olarak gelebildiği anlatılmaktadır. Bunun yanı sıra başkanların kendi amaçları doğrultusunda, toplum yaşantısına doğrudan etkisi olan çeşitli kavramları değiştirme hakları olduğu görülmektedir. Başkanlarla ilgili bütün öykülerde, ülkenin büyük sorunları olmasına rağmen çözüm için pek bir şey yapılmadığı görülmektedir. Bunu yansıtmak için leitmotive tekniği sık sık kullanılmıştır. Devlet adamlarının değişiminin her öyküde tekrar dile getirilmesi, bu durumun ne kadar önemli olduğunu yansıtmakta kullanılmıştır. Aynı zamanda bütün öykülerde başkanlar yüzünden toplumun gerçeklik algısının değiştiği yansıtılmaktadır. Halkın her türlü olayı itiraz etmeden kabullendikleri, düşünce özgürlüklerini ve yargı yeteneklerini kaybettikleri görülmektedir. Aşırılıklar ve ironiler sayesinde ise başkanların davranışlarının toplumu nasıl bir kaosa sürüklediği gösterilmektedir.

III .b)Kabine Üyeleri ve Bürokratlar

Hayristan Cumhuriyeti'nde başkanların görevlerini kötüye kullandıkları görülmektedir. Onların yanı sıra bu durumu kendi yararına çevirenler bürokratlar ve kabine üyeleridir. Hayristan'ın yönetiminde bulunan başkanların çoğunluğu devlet yönetimi hakkında bilgiye sahip değillerdir. Bu nedenle bakanlar ve başkan yardımcılarının sözlerine göre yönetimi devam ettirmektedirler. Yozlaşmışlık devletin çoğu kurumunda görülmektedir. Bu duruma ilk örnek "Başkanlar ve Kadınlar" adlı öyküde görülmektedir. Bu öyküde yurtdışından başkan için getirilen bir top model anlatılmaktadır. Yozlaşmışlığı gösteren kısım ise bu işi elçiliğin üstlenmesidir. ***Bu arada Hayristan'ın Londra büyükelçisi de konuya ilişkin pazarlıkları yapardı.(sf 33)*** Bir büyükelçiliğin görevinin ülkesiyle diğer ülkelerin ilişkilerini düzenlemek ve iyileştirmek olmasına rağmen bu öyküde ülke ilişkilerini düzenleme kavramının ne kadar yanlış anlaşıldığı ve çarpıtıldığı görülmektedir.

Yönetimle ilgili sıkıntıların en yoğun şekilde ortaya çıktığı öykü "Yeni Düzen'dir". ***Her yeni başkanın bakanlar kurulunu ve büyükten küçüğe tüm devlet görevlilerini değiştirmesi ülkenin değişmez geleneğiydi.(sf 98)*** Kitabın bir başka öyküsünde bu durum tekrar dile getirilmektedir. ***Her başkan değişiminde kitlelerin yaşam düzeyi üç aşağı beş yukarı aynı kalırken yönetimde hemen her şey ve herkes değişiyordu(sf 245)*** Bu değişim yüzünden yönetime sürekli yöntemi bilmeyen veya yasaların açıklıklarından faydalanmaya çalışan kişiler gelmektedir. Bunun yanı sıra en büyük sorunlardan biri, kişilerin uzmanlaştıkları alana göre değil o anki durumun getirdiklerine göre sürekli görev değiştirmeleridir. Bir gün turizm bakanı olan biri bir gün sonra eğitim bakanlığına geçebilmektedir. ***Özellikle de İngilizceyi çok iyi konuşması nedeniyle şimdi Sanayi bakanlığına getirilmiş olan eski Gençlik ve Spor bakanı...(sf 115)*** Yönetimdeki kişilerin görevleri ile ilgili doğru düzgün bir altyapıları olmadığı bu kısım ile yansıtılmaktadır. Yansıtılan bir başka nokta ise başbakanların yaptığı yanlış yönlendirmelerdir. Bu durum halkı olumsuz yönde etkilemektedir. ***Başbakan Elmuttalip tümcelerini öyle uzun tuttu, öyle çok yabancı sözcük ve özel terim kullandı ki başkan Ahmet Elahmedi tümünden kaçırdı ipin ucunu.*** Aslında görevi başkanın kararlarında yardımcı olmak ve onu aydınlatmak olan başbakan, bu öyküde sadece başkanın kafasını karıştırmaktadır. Bu sayede kendi isteklerini başkana kabul ettirmektedir. Başbakanın bu davranışı devlet erkanının kendi çıkarları için dili ve insanları nasıl kullandıklarını göstermektedir. Öyküde görülen en büyük özellik durumların çok gerçekdışı olmalarıdır. Bu durum da bir kez daha ülkedeki gerçeklik algısının çarpıklığını yansıtmaktadır. Dili ve gücü kullanarak insanların birbirlerini yanlış yönlendirmeleri, toplum ilişkilerinin eski anlamını kaybettiklerini göstermektedir.

IV. Toplumsal İlişkilerde Yozlaşma

Hayristan Cumhuriyeti'nde görülen yozlaşmanın son örneğini insan ilişkileri oluşturmaktadır. “Baba” adlı öyküde, dedesinin ölümünden sonra babasıyla görüşen bir delikanlının başına gelenler ve konuşmaları yansıtılmaktadır. Toplumsal ilişkileri anlatmak için aile kavramının kullanılması, yozlaşmanın topluma nasıl yansıdığına anlaşılmasını sağlamaktadır. Ailenin toplumun temel taşı oluşturduğu göz önüne alındığında, aile kavramındaki yozlaşma toplumun geri kalanını da etkilemektedir.

Öyküde dedesinin ölümü vesilesiyle babasıyla görüşen bir delikanlı anlatılmaktadır. Babasının bu durumdan şikâyetçi olduğu da söylenmektedir. Özlemlerle başlayan konuşma bir süre sonra birbirlerini vefat hakkında suçlamaya başlamalarıyla devam etmiştir. Konuşmaların sonucunda suçlu vefat eden kişi olarak ilan edilmiştir. ***Kendisi neden hiçbirimizi aramamış...istese daha önce arayabilirdi, bir sağlık sorunu varsa bize söyleyebilirdi.(sf 203)*** Öyküde anlatılan baba figürü ise sürekli cenaze işleri hakkında endişelenmekte ve bunun altından alınmanın akıyla kalkması gereken bir iş olarak görmektedir. Düşündüğü tek şey babasının vücudunun kokmaması gerektiğidir. Cenaze sırasında ağlamasına rağmen kısa süre sonra bunun da cenazeyi başarıyla tamamlamak için bir gereklilik olduğu ortaya çıkmaktadır.

Öyküde göze çarpan ilk durumun cenaze yapılmasının ve ölüm olgusunun toplum için anlamını kaybetmiş olmasıdır. Cenaze mutlaka yerine getirilmesi gereken bir sorumluluk, ölüm ise üstünden iki gün geçtikten sonra sıradanlaşan bir duruma dönüşmüştür. ***Cenazeye gelmek gerekir, bir görev bu, hem aileye hem topluma karşı.(sf 207)*** Bunun yanı sıra öyküde cenazeye katılan insanların bunu göstermelik yaptıkları ve aslında cenaze ile ilgili bir şey hissetmedikleri görülmektedir. ***Şu yaşadığımız günlerde tüm dost ve akrabaların bir cenazeyi mezara kadar izlemesini beklemek fazla iyimserlik olurdu.(sf 209)***

Bu öykü sayesinde insan ilişkilerinin bozukluğu ve değişimi yansıtılmaktadır. Aşırılıklar bu durumun anlatılmasında çok yer kaplamaktadır. Cenaze ve sevilen birinin ölümü gibi insanların birlik olması gerek bir durumda bile insanların davranışlarının göstermelik olması aşırılığın bir örneğidir. Dede figürünün ölümünden sonra ortaya çıkan davranışlar insanların şok anında yapabileceklerini göstermektedir. Paranoyak davranışlar sergileyen aile bireylerinin bu davranışlarının sebebinin üzüntü değil, toplumun cenaze hakkında ne düşüneceği hakkındaki endişeleri olduğu görülmektedir. Figürlerin sürekli toplum ne düşünür endişesi taşınmaları, üstlerinde baskı oluşmasına sebebiyet vermiştir. Hayristan Cumhuriyeti'nde toplum baskısıyla beraber normların ve insanların düşüncelerinin değiştiği görülmektedir. Özgürlüklerin bu şekilde kısıtlanması ve içinde bulunan endişe, devletin kendisinin de kısıtlanmasına ve ilerleme hedeflerine ulaşamamasında temel nedenlerden biri olmuştur.

IV. Sonuç

Bu çalışmada işlenen Tahsin Yücel'in Golyan Devrimi adlı yapıtında, sonradan bağımsızlığına kavuşan Hayristan Cumhuriyeti'nin yanlış yönlendirmeler ve yanlış anlaşılmalarda sonucunda yozlaşması ve bunun toplumu nasıl etkilediğini incelemektedir. Devletin yozlaşmasının en küçük birim olan aileden yönetime kadar yayıldığı görülmektedir. Öyküler sırasında toplumda karşılaşılabilecek her türlü figür ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda her kesimin gerçeklik algılarını zamanla yitirdiklerinden ve yaşanan olayları normal karşılamaya başladıklarından bahsedilmektedir. Yaşanan yozlaşmaların sonucu olarak devlet, bağımsızlığını kaybetme ve sömürülme tehlikesiyle karşılaşmaktadır. Yozlaşma bu uzun tezde 3 başlıkta toplanmaktadır. Bu başlıklar basın-yazın yozlaşması, yönetim yozlaşması ve toplumsal ilişkilerde yozlaşma olarak yansımaktadır. Yapıtta yozlaşma ironiler ve aşırılıklar kullanılarak anlatılmıştır. Günlük hayattan katılan abartılı öğeler sayesinde toplum yozlaşmasının ne kadar ileri boyuta taşındığı ve bu durumun toplum tarafından bir türlü anlaşılmadığı vurgulanmaktadır. Öykülerde anlatılan sadece Hayristan Cumhuriyeti olmasına rağmen verilen örneklerle aracılığıyla tehlikenin her ülke için geçerli olduğu vurgulanmaya çalışılmaktadır ve bir eleştiri niteliği taşımaktadır.

VI. KAYNAKÇA

YÜCEL, Tahsin. Golyan Devrimi. Can Sanat Yayınları, 2008